

Hovedadministrasjonen

Saksbehandler: Øystein Brunborg
Tlf saksbehandler: 64 94 76 68
E-post: oystein.brunborg@adm.nlh.no
Postboks 5003
1432 Ås
Faks: 64 94 75 05

Miljøverndepartementet
Postboks 8013 Dep

0030 OSLO

Deres ref: 98/1350

Vår ref.: 2001/2428

Dato: ÅS, 17.12.01

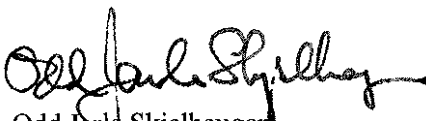
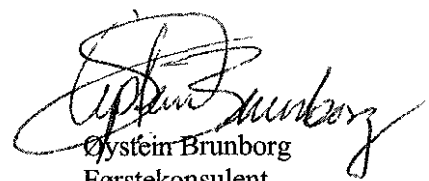
Nytt direktiv 2001/18/EF om utsetteing av genmodifiserte organismer i EU – høringsuttalelse fra Norges landbrukshøgskole

NLH har valgt å ikke fremme noen felles uttalelse basert på konsensus, men legger ved to kommentarer avgitt fra Inst. for biologi og naturforvaltning ved prof. Eline B. Hågvar og Inst. for plantefag ved l.aman. Trine Hvoslef Eide. Disse kommentarene utgjør NLHs høringssvar.

Inst. for biologi og naturforvaltning har foruten en generell omtale av direktivforslaget konsentrert seg om miljøeffektene ved utsetting av genmodifiserte høyere planter i sine kommentarer. Inst. for plantefag har gitt sine uttalelser på et mer generelt grunnlag.

Begge instituttene er i utgangspunktet positive til at direktivet har gått mye i retning av norsk politikk på området.

Med hilsen

Odd Jarle Skjelhaugen
Forskningsdirektør
Øystein Brunborg
FørstekonsulentVedlegg:

Høringsuttalelse fra Inst. for biologi og naturforvaltning
Høringsuttalelse fra Inst. for plantefag

Kopi:

IBN,
IPF

Sakenr: 2001 / 2428 -3	
Innk: 11201	Ark: 008
F. Nr. OBR	Kopk: IBN IPF

Institutt for biologi og naturforvaltning

Postboks 5014
1432 Ås

Tlf.: 64 94 85 00

Faks: 64 94 85 02

Besøksadr.: Urbygningen

Det kongelige Miljøverndepartement
Postboks 8013 Dep
0030 Oslo

Saksnr. 01 / 2428

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato: 11 desember 2001

Høring av nytt direktiv 2001 / 18 /EF om utsetting av genmodifiserte organismer (høyerestående planter) i EU.

Kommentarene under dreier seg om miljøeffektene ved utsetting av genmodifiserte høyere planter. Vi henviser forøvrig til en egen uttalelse fra instituttet ang. genmodifiserte **mikroorganismer**.

Til nå har den «dokumentasjonen» og kvaliteten på miljøundersøkelser som søker har lagt frem vært svært dårlig. Det nye direktivet har styrket sikkerheten omkring miljøspørsmål. Den store utfordringen blir nå å oppfylle de regler som er på plass. Fordi endel av de pålagte forundersøkelsene kan bli for ressurskrevende, må direktivet følges opp med «minimumsregler» for hva som skal være dokumentert, dernest noen felles kjøreregler for prinsipper bak utvelgelse av testorganismer, hvilke tester som skal kjøres og under hvilken skala. En arbeidsgruppe under IOBC arbeider med slike spørsmål.

På bakgrunn av den økende skepsisen til genmat blant forbrukere, er det beklagelig at kravene i Norges genteknologilov (genteknologiloven §10) om samfunnsmessig nytteverdi og bærekraftig utvikling ikke er med i det nye EU-direktivet.

Noen spesielle kommentarer:

-BILAG IIIB, pkt. E:

Her kreves det langt mindre enn for ikke-høyere planter(Bilag IIIA IIIB).

Det må inkluderes:

a. Beskrivelse av miljøet /økosystemene **omkring utsettingsstedet**

Dette er helt avgjørende opplysninger når miljøeffekter skal vurderes.

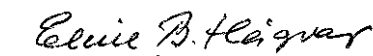
Kan f.eks. kobles til pkt. 2.

b. Registreringer av **sårbare /sjeldne /true arter** (på alle trofinivåer) i utsettingsområdet eller områder omkring, dersom det er tenkelig at slike arter direkte eller indirekte kan knyttes til GM-planten.

Kan f.eks. kobles til pkt. 4.

-De nye maksimaltidene for behandling (120 dager) *kan* være uheldige og brukes som en unnskyldning for at ikke tilstrekkelig dokumentasjon er vedlagt / gjennomført.

Reidar Borgstrøm, professor
Instituttbestyrer

Eline B. Hågvar, professor
saksbehandler

POSTADRESSE:
NLH, IBN
Postboks 5014
1432 Ås

TELEFON:
64 94 85 13

E-MAIL:
eline.hagvar@ibn.nlh.no

ADM	
Saksnr: 2001/2428-5	
Innk: 19/12-01	Ark: 008
Beh: ØBR	Kopi: 1BN
IPF	

Institutt for plantefag

Forskningsavdelingen ved NLH
Her

Trine Hvoslef-Eide
Tlf: 64 94 78 30
E-Mail: trine.hvoslef-eide@ipf.nlh.no

Postboks 5022
1432 ÅS
Tlf.: 64 94 78 00
Fax: 64 94 78 02
Besøksadr.:
Tårnbygningen

Deres ref: 2001/2428

Vår ref.:

Dato: ÅS, 13.12.01

Nytt direktiv 2001/18/EF om utsetting av genmodifiserte organismer i EU – høring

Institutt for plantefag har følgende innspill til overnevnte høring fra Miljøverndepartementet:

Vi mener det er positivt at dette direktivet går mer i retning av norsk politikk i forhold til offentlighet/åpenhet, flere forhold blir trukket inn i risikovurderinger enn tidligere, at etikk også blir vektlagt, pluss at EU er klare på merking og forbrukernes rett til å vite og velge.

Det er også positivt at direktivet ikke går så langt som Norge i forhold til forbud mot antibiotikaresistensgener, der EU tar sikte på en utfasing over tid. Antibiotikaresistens er et område der man kan hevde at føre-var prinsippet blir brukt til det ytterste ved å ha et generelt forbud mot disse genene i mat og fôr, for å være på den sikre siden i Norge. Det er ikke vitenskapelige grunner til dette standpunktet, men kan oppfattes som ren politikk. Det er andre områder der bruken antibiotika i Norge som representerer en langt større fare for overføring av resistensgener og videreutvikling av resistens enn tilførsel gjennom genmodifisert mat. Vi er derimot enige med EU i at man kan ta sikte på en utfasing over tid, da det finnes fullgode alternativer til antibiotikaresistens som markører i dag, men som ikke bør ramme produkter som ble utviklet for en tid tilbake.

Det er en god idé å la godkjenningene være tidsbegrenset, slik at man må ta en fornyet vurdering med jevne mellomrom. Kunnskap utvikles mye gjennom 10 år, og det skal mer til å tilbakekalle en godkjenning enn å la være å fornye den, dersom nye kunnskaper skulle tilsi dette.

Det er positivt for søkere at det innføres en total behandlingstid på 120 dager på utsettingssøknader etter direktivet. Det er også veldig positivt at det legges stor vekt på offentlighet i godkjenningssprosedyren. Vi ønsker mest mulig åpenhet omkring vår forskning, slik at allmennheten kan delta i debatten om hva Norge bør forske på. Fra et forskningsmiljø synspunkt er det bra at det finnes forenklede prosedyrer i tilfeller som oppfyller bestemte krav

og at GMO er godt undersøkt og tidligere har vært igjennom søknadsprosedyren. Ellers ville vi kunne bruke mye unødig tid og krefter på saker som innebærer svært liten risiko og som har vært gjenstand for inngående behandling tidligere.

Det er et rimelig krav at det innføres et rapporteringssystem for søkere om å rapportere til myndighetene eventuelle resultater fra utsettingsforsøk som kan ha betydning for risikovurderingen.

Vi ser det som riktig å innføre opplysningsplikt om markedsføringssøknader til Kommisjonen og medlemslandene uavhengig av om myndighetene i det aktuelle landet som mottar søknaden vil fremme denne med en anbefaling eller ikke overfor Kommisjonen og de øvrige landene. Dette vil bidra til økt informasjon og også hindre at søkere spekulerer i hvilket land til vil "lønne seg" å sende søknaden til. Nå vil alle kunne få en fair sjanse enten de søker gjennom restriktivt eller liberalt land.

Når det gjelder merking og sporbarhet så er det svært viktig at de reglene som innføres kan overholdes gjennom kontroller fra myndighetenes side. Det er riktig og viktig at forbrukere får velge om de vil kjøpe GMO produktet eller ikke. Samtidig blir et regelverk meningsløst dersom det ikke finnes sikre metoder for sporbarhet av GMO i mat. Denne type forskning burde intensiveres for å bedre myndighetenes mulighet for kontroll.

Vi vil uttrykke glede over Kommisjonens forslag til offentlige registre med informasjon om GMO produkter. I tillegg til å være et viktig offentlighetsprinsipp, vil dette også bidra til at vi som undervisere kan lett tilgang på oppdatert informasjon om markedsføring av GMO produkter i Europa. Vi vil derimot være mer skeptiske til forslaget om at alle lokaliseringer av GMO felt gjøres altfor lett tilgjengelig for eventuelle militante miljøgrupper. I utlandet vi sett eksempler på at grupper har rasert viktige forskningsfelt, som nettopp forsøkte å finne noen svar på de risikovurderinger som myndighetene til enhver tid vil ha mest mulige presise svar på.

Til slutt vil vi uttrykke vår usikkerhet omkring den videre skjebnen til de norske kravene om samfunnsnytte og bærekraftig utvikling i Genteknologiloven. Det var vanskelig, på bakgrunn av opplysningene i følgebrevet, å finne ut om Norge kan opprettholde sine ekstrakrav i hht til disse tilleggskriteriene? Dette ble forhandlet fram i den nåværende EØS-avtalen. Vil Norge kunne opprettholde disse formuleringene når vi skal implementere det nye direktivet i norsk lovverk? Vi mener formuleringene som står i den norske loven faktisk kan bidra til å sette søkelyset på hva som egentlig er formålet med genmodifiseringen, hvilken sammenheng dette har i samfunnet og om det vil kunne føre til en mer bærekraftig utvikling. I et gitt tilfelle mener vi at disse formuleringen vil kunne hjelpe GMO til å komme gjennom nåløyet, snarere enn å stå som en hindring, dersom formålet er godt nok.

Vennlig hilsen

Trine Hvoslef-Eide
f.aman. i anvendt bioteknologi
Institutt for plantefag